

verslag

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

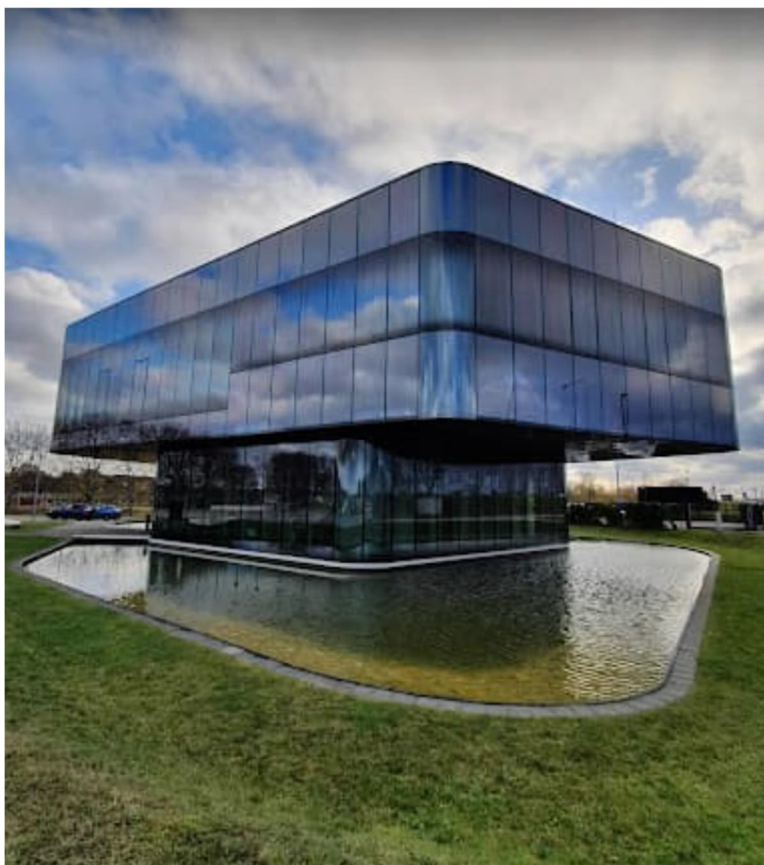
Avenue Ceramique 125
6221 KV Maastricht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 41 50
F 088 797 41 51
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
Henk van Duinen
Projectmanager

Omschrijving	Marktconsultatie vernieuwingsopgave Bediening en Besturing Maasobjecten, onderdeel van de opgave MB2.0
Vergaderdatum	12 maart 2025
plenaire bijeenkomst	
Deelnemers	Overzicht deelnemers (bijlage 1)
Afschrift aan	Publicatie via TenderNed

Datum
23 mei 2025
Bijlage(n)

- Deelnemerslijst

Inleiding

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

Op 12 maart 2025 heeft de derde marktconsultatie voor MB2.0 plaatsgevonden specifiek gericht op de 'Vernieuwingsopgave Bediening en Besturing Maasobjecten', een bepalend onderdeel van de opgave MB2.0 (elders ook VenR-opgave en in dit document verder aangeduid met 'Vernieuwingsopgave MB2.0'). De marktconsultatiebijeenkomst bestond uit een plenaire presentatie en verdiepende tafelgesprekken. Vervolgens is de deelnemers gevraagd om een vragenlijst in te vullen die bij het marktconsultatiedocument was gevoegd. In hoofdstuk 3 is de opbrengst van de marktconsultatiebijeenkomst en de ingevulde vragenlijsten per onderwerp samengevat. Er is door Rijkswaterstaat (verder aangeduid RWS) geen gebruik gemaakt van de optie, die in het marktconsultatiedocument werd genoemd, om met één of meerdere partijen individuele gesprekken te voeren omdat de input tijdens de marktconsultatie en de antwoorden op de vragenlijst hiertoe geen aanleiding heeft gegeven.

Allereerst willen wij, het projectteam MB2.0, u van harte bedanken voor uw deelname en inbreng aan deze marktconsultatie en/of uw belangstelling voor dit verslag. Wij hebben deze marktconsultatie als nuttig en prettig ervaren. Uw input heeft waardevolle informatie en suggesties opgeleverd maar vormde voor ons ook aanleiding om een nadere toelichting op de aanpak uit te werken (zie paragraaf 2.4). De input uit de marktconsultatie wordt gebruikt bij de verdere contractvoorbereiding van de vernieuwingsopgave MB2.0.

1.1 Doel van de marktconsultatie

RWS beoogt met deze marktconsultatie:

- De markt te informeren over de gewijzigde en verder uitgewerkte inkoopstrategie en andere projectontwikkelingen;
- De markt te informeren over de wijze waarop conclusies en aanbevelingen uit de tweede marktconsultatie zijn meegenomen;
- Marktpartijen te consulteren over de verdere invulling van de contractarchitectuur en de aanpak van het prijselement en prijsvorming ten behoeve van de verdere contractvoorbereiding;

De marktconsultatie heeft als neveneffect dat geïnteresseerde bedrijven vanuit verschillende disciplines en rollen met elkaar in contact komen in de context van dit project.

RWS benadrukt dat er aan deze marktconsultatie geen rechten kunnen worden ontleend. Zie het Marktconsultatiedocument (paragraaf 2.3) over de opzet en status van de marktconsultatie.

2 Marktconsultatiebijeenkomst 12 maart 2025

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

2.1 Agenda marktconsultatie

De agenda van de marktconsultatiebijeenkomst was als volgt:

- Opening door Henk van Duinen projectmanager MB2.0;
- Welkomstwoord door Bob Demoet hoofdingenieur-directeur (HID) van Projecten, Programma's en Onderhoud (PPO);
- Plenaire deel marktconsultatie: Toelichting project, contractarchitectuur en prijselement met ruimte voor vragen;
- Tafelgesprekken a.d.h.v. drie hoofdonderwerpen;
- Terugkoppeling en afsluiting.

2.2 Aanwezigen

Er was ruime belangstelling voor de marktconsultatie vanuit verschillende soorten ondernemingen. Het projectteam MB2.0 is blij met deze brede belangstelling. Voor een overzicht van aanwezige marktpartijen wordt verwezen naar bijlage 1.

RWS was met het projectteam MB2.0 sterk vertegenwoordigd, omdat er veel belang aan deze marktconsultatie wordt gehecht. Naast het IPM-team waren meerdere adviseurs aanwezig. Mede gelet op het belang van het project en het doel van de marktconsultatie waren ook Bob Demoet HID PPO, Max van Heijst portfoliomanager PPO, Teun Ruijters projectdirecteur Zuid Nederland en Huub de Lange strategisch adviseur Marktrelaties en Onderhoud aanwezig. Tot slot was Wesley Veekman van het Steunpunt Marktconsultatie aanwezig.

2.3 Plenaire presentatie: toelichting project en thema's

Henk van Duinen (projectmanager) heet iedereen welkom. Vervolgens volgt een welkomstwoord van Bob Demoet (HID PPO) waarna Erik van Duijvendijk (Contractmanager) een presentatie geeft waarin het project, de projectontwikkelingen, de contractarchitectuur en het prijselement nader worden toegelicht.

Presentatie

De presentatie die is gegeven is reeds gepubliceerd op TenderNed¹. Tijdens de presentatie zijn de volgende zaken aanvullend benoemd:

- Sheet 5: In het welkomstwoord benoemt Bob Demoet (HID) het belang van de Vernieuwingsopgave MB2.0. De Maas is een belangrijke scheepvaartroute waarvoor RWS al 150 jaar met de omgeving ervoor zorgt dat deze bevaarbaar blijft, door continu het nodige onderhoud uit te voeren. De Maas behoort tot de top-3 drukst bevaren vaarroutes in Nederland en daarom worden de objecten behorende tot de Vernieuwingsopgave MB2.0 (18 complexen en 57 beweegbare objecten) goed onderhouden. Ondanks dat de Vernieuwingsopgave MB2.0 voor de stuwen nu is verkleind, is er nog steeds sprake van een omvangrijk en interessant project. De bundeling van deze objecten in één project leidt tot een significante beperking van de transactiekosten voor de markt en hiermee wordt een veelvoud aan aanbestedingen voorkomen. Deze aanpak past goed bij de bredere strategie van RWS. Tot slot benadrukt Bob het belang van een goede en langdurige samenwerking om een succesvol project te realiseren.

¹ publicatie d.d. 15 maart met titel 'Presentatie Marktconsultatie MB2.0 28.02.2024.pdf'

- Sheet 12: de scope voor de stuwen is kleiner geworden t.o.v. de 2de marktconsultatie doordat dit is overgegaan naar het project Groot Onderhoud Stuwen, kortweg GRONST (zie verder paragraaf 3.1 in het marktconsultatiedocument);
- Sheet 13: De keuze voor een Raamovereenkomst (ROK) met meerdere Nadere Overeenkomsten (NOK's) maakt een betere dealflow mogelijk en biedt de kans om over de NOK's heen te kunnen leren;
- Sheet 16: Een NOK-object bevat een object of een logisch samenstel van objecten met een getrapte aanpak en getrapte prijsvorming. Door achtereenvolgens meerdere NOK's objecten af te sluiten wordt in de eerste 10 jaar van de ROK de gehele vernieuwingsopgave uitgevoerd. Na de vernieuwingsopgave van een object start in een aparte NOK de instandhouding van dit object. Op het moment dat de instandhouding start moet de storings- en calamiteitenorganisatie ingericht zijn. Deze NOK zal in de loop van de tijd toenemen in volume doordat ieder volgend object dat is omgebouwd hieraan wordt toegevoegd. Nadat het laatste object is omgebouwd en in gebruik genomen volgt naar verwachting nog zo'n 5 jaar onderhoud. De eerste NOK-object omvat ook het systeemontwerp en Proof of Concept (PoC) en mogelijk ook de ombouw- en fallbackcentrale;
- Sheet 19: RWS is druk bezig met zich te oriënteren op de risicoverdeling tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever. Het uitgangspunt die RWS voornemens is te gebruiken is dat areaal gerelateerde risico's voor Opdrachtgever zijn. Een verdere uitwerking en besluitvorming op dit onderwerp dient nog plaats te vinden;
- Sheet 20 en 21: Zowel voor de NOK PM als voor de doorgrondingsfase en ontwerpfase van NOK object is RWS voornemens om een prijselement toe te passen gericht op uurtarieven met als uitgangspunt dat RWS hiervoor indicatieve hoeveelheden meegeeft.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

Vragen

Tijdens en na de plenaire presentatie zijn de volgende vragen gesteld:

- Vraag: Waar zijn de andere percelen gebleven die in de 2de marktconsultatie werden benoemd (o.a. Glasvezel/WAN, IMO)? → *Antwoord: Het scopedeel voor het onderhoud voorafgaand aan de Vernieuwingsopgave, kortweg IMO, is een apart contract dat binnenkort op TenderNed wordt gepubliceerd met zaaknummer 31193635. Het scopedeel Glasvezel wordt momenteel intern verder uitgewerkt in afstemming met CIV en zal separaat ingekocht worden. De bouwkundige scope voor de ombouwcentrale, fallbackcentrale en de bediencentrale Maasbracht zijn opgenomen in de scope van de Vernieuwingsopgave MB2.0 (zie verder paragraaf 3.1 in het marktconsultatiedocument). Door het samenvoegen van de Vernieuwingsopgave (eerder separaat perceel Sluizen een perceel Stuwen) in één scope is de rol van integrator als apart scopedeel² komen te vervallen. De integratiewerkzaamheden binnen de vernieuwingsopgave worden hoofdzakelijk belegd bij de Opdrachtnemer en het integratie vraagstuk over de contracten heen (waaronder glasvezel en WAN) ligt bij de Opdrachtgever. Het overdrachtsmoment tussen IMO en de Vernieuwingsopgave MB2.0 is omschreven in paragraaf 3.3.2 van het marktconsultatiedocument;*
- Vraag: Hoe ziet het contractenlandschap eruit op de Maas / Brabantse kanalen? → *Antwoord: De maas en de noord Brabantse en midden Limburgse*

² In de 2de marktconsultatie betrof de integrator scope 6.

kanalen zijn op grotendeels gelijke wijze ingericht. De volgende (type) contracten worden onderscheiden:

- *Onderhoud lijn-infra en punt objecten (groen, civiel, waterbouw, baggeren) vanuit A-vaarwegen. BOC contract voor regulier onderhoud en meerdere raamcontracten voor de variabele werkzaamheden in het areaal;*
- *Groot onderhoud stuwen (GRONST)*
- *Onderhoud sluizen en stuwen: op dit moment is het onderhoud ondergebracht in het contract MB1.75. Dit contract eindigt eind 2026 waarna het onderhoud in het IMO contract (zaaknummer: 31193635) terecht komt. Na het uitvoeren van de Vernieuwingsopgave op een object komt het onderhoud bij de Opdrachtnemer van de Vernieuwingsopgave MB2.0 te liggen;*
- *Vraag: Zit er nog civiele scope in de Vernieuwingsopgave MB2.0? → Antwoord: De scope van Vernieuwingsopgave MB2.0 is primair gericht op E&W IA. Echter daar waar het noodzakelijk is om op een veilige manier bijvoorbeeld een sluis te laten opereren behoren civiele werkzaamheden tot de scope. Doel is dat er een CE markering kan worden afgegeven op objecten. Ter illustratie civiele werkzaamheden behoren tot de scope indien deze nodig zijn om tot CE markering te komen, zoals het plaatsen van hekwerken. Ook het vervangen van de sluisdeuren behoort tot de scope evenals civiele aanpassingen die nodig zijn om de nieuwe sluisdeuren goed te laten functioneren;*
- *Vraag: Komt er voor de civiele scope naast een basisonderhoudscontract (BOC) ook variabel onderhoudscontract (VOC)? → Antwoord: het gebruik van een VOC, naast een BOC, is specifiek voor Midden-Nederland en niet van toepassing op Zuid-Nederland.*
- *Vraag: zijn de ontwerpwerkzaamheden onderdeel van de NOK Portfoliomanagement? → Antwoord: de ontwerpwerkzaamheden zijn onderdeel van de NOK Object. De NOK Portfoliomanagement is bedoeld voor de overkoepelende managementprocessen, integrale plannen en prioritering/programmering van de complexen;*
- *Vraag: Worden de indicatieve uren door RWS aangegeven? → Antwoord: op dit moment is dat wel het uitgangspunt;*
- *Vraag: hoe ziet RWS het gebruik van een percentage voor 'R' als onderdeel van de AKWR in de aanbesteding? → Antwoord: RWS kijkt momenteel of en zo ja op welke wijze AKWR in de aanbesteding zal worden meegenomen.*

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

2.4 Algemene nadere toelichting

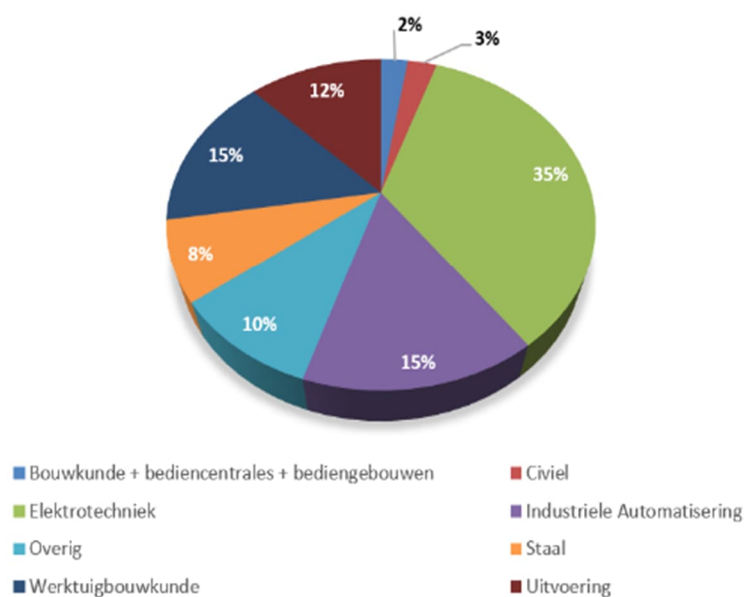
Naar aanleiding van de marktconsultatiebijeenkomst en de ingevulde vragenlijsten wordt de volgende toelichting nog algemeen gedeeld:

- Projectscope Vernieuwingsopgave MB2.0. Hieronder is de procentuele verdeling weergegeven van de scope van de Vernieuwingsopgave MB2.0. RWS benadrukt dat het hier gaat om een indicatie.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

Benoemde bouwkosten naar vakgebied

Overig: o.a. duurzaamheidsmaatregelen, locatie beveiliging, maatregelen risicobeoordeling, geluidwerende maatregelen

2.5 Tafelgesprekken

Na het plenaire deel zijn aan zes tafels de volgende onderwerpen besproken:

- algemeen beeld herziene marktbenadering;
- contractarchitectuur met ROK en meerdere NOK's;
- prijsvorming van de verschillende NOK's.

De samenvatting van de tafelgesprekken is per onderwerp gebundeld in hoofdstuk 3 van dit verslag.

2.6 Terugkoppeling en afsluiting

Henk van Duinen sluit de fysieke marktconsultatie op 12 maart af met een terugblik. De deelnemers van de marktconsultatie worden bedankt voor het enthousiasme en de energie waarmee zij op een constructieve wijze input leverden in de gesprekken. Deelnemers wordt gevraagd om de meegestuurde vragenlijst te beantwoorden.

Enkele zaken die opvielen aan de verschillende tafels:

- De markt reageert overwegend positief op de contractarchitectuur. Er is behoefte aan meer verduidelijking hoe de Vernieuwingsopgave MB2.0 zich

verhoudt tot de andere contracten in Zuid-Nederland maar ook hoe invulling wordt gegeven aan de ROK-NOK-structuur;

- Een belangrijke vraag die resteert: waarop kunnen marktpartijen zich onderscheiden in de aanbesteding van de Vernieuwingsopgave MB2.0 (BPKV);
- De meeste vraagstukken zitten bij het prijselement. Hoe gaan we dit samen inrichten en wat zijn de uitgangspunten. Er wordt een suggestie gedaan voor een extra marktconsultatie, het projectteam neemt dit in overweging. Als alternatief zijn prijstafels tijdens de aanbesteding genoemd;
- Samenwerking is een kernelement voor het project en de doorgrondingsfase in de NOK-object wordt als een belangrijk middel voor sturing en beheersing van het project gezien;
- Meerdere deelnemers noemen het huwelijk als metafoor voor de ROK. In een huwelijk doorloop je verschillende fasen en zul je als partners ook veranderen. Belangrijke vragen hierbij zijn: Hoe hou je het leuk? En hoe anticipeer/reageer je op ontwikkelingen om je heen?;
- Het is niet te voorzien hoe de wereld eruit ziet over 15 jaar en we moeten ons gedurende deze looptijd verhouden tot de omgeving om ons heen. Daar kun je nu nog niet volledig op anticiperen.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

3 Samenvatting tafelgesprekken en vragenlijst

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

In dit hoofdstuk is de input van de tafelgesprekken en de ingevulde vragenlijsten in de volgende onderwerpen samengevat:

- Algemeen beeld herziene marktbenadering (paragraaf 3.1);
- Contractarchitectuur met ROK en meerdere NOK's (paragraaf 3.2);
- Prijsvorming van de NOK's (paragraaf 3.3);
- Overige onderwerpen (paragraaf 3.4).

3.1 Algemeen beeld herziene marktbenadering

De markt is over het geheel gezien positief over de herziene marktbenadering en spreekt haar waardering naar RWS uit over het feit dat hierin de nodige input is meegenomen vanuit de eerdere marktconsultaties.

Marktpartijen stellen vragen over de wijze waarop prijzen (uurtarieven, activiteitenprijzen) zullen worden geïndexeerd. De indexeringsregeling die RWS doorgaans hanteert is niet toereikend (kostendekkend) voor de markt en leidt tot problemen gegeven de omvang en looptijd van MB2.0. In het bijzonder speelt dit als er in de staart van het project veel volume zit.

RWS is voornemens de raamovereenkomst aan te besteden middels de concurrentiegerichtte dialoog. Marktpartijen noemen de dialoogfase als belangrijk moment om op specifieke onderwerpen te verdiepen (indexering, prijselement etc.) en inzicht te krijgen in 'de vraag achter de vraag'. Voorwaarde is wel dat partijen, zowel RWS als inschrijvers, zich dan voldoende openstellen voor een open-gesprek. Tot slot benadrukken partijen het belang van een heldere en voorspelbare uitvraag en aanbesteding. De uitvraag moet duidelijkheid bieden over scope, type werkzaamheden en daarnaast moet de planning van zowel aanbesteding als project voorspelbaar zijn.

De aanpak van de vernieuwingsopgave is erop gericht om continuïteit in de werkzaamheden (in doorgrondingsfase, ontwerpfase, uitvoering en instandhouding), te creëren, 'een treintje'. Deze dealflow wordt door de markt ook als belangrijk voordeel gezien. De zekerheid van werk voor een langere periode biedt ruimte voor de Opdrachtnemer om zich te ontwikkelen en te investeren, wat ten goede komt van het project. Daarnaast biedt de langdurige en vroegtijdige samenwerking de mogelijkheid om ontwerp- en uitvoeringsrisico's gezamenlijk beter te reduceren en/of beheersen. Tot slot biedt deze aanpak veel gelegenheid om continu te leren waarbij de leereffecten uit een vorige NOK in de volgende kunnen worden toegepast. Dit kan bijdragen aan de kwaliteit en doorlooptijd van zowel ontwerp als uitvoering, een hogere efficiëntie, en verbeterde (arbeids)veiligheid en duurzame oplossingen.

Als voornaamste risico bij deze aanpak noemt de markt de ervaring met de besluitvormingsprocessen bij RWS. Trage besluitvorming en vertraging hierin heeft grote invloed op de continuïteit (inzet gereserveerde capaciteit) en dit is een belangrijk aandachtspunt t.a.v. prijs/planning. Omdat bij MB2.0 meerdere NOK's zijn voorzien met meerdere faseovergangen is dit een cumulerend risico. Vertraging in besluitvormingsproces kan tot kettingreacties leiden in de keten met extra (stagnatie)kosten tot gevolg. De besluitvorming moet adequaat worden

ingericht waarbij de bevoegdheden helder zijn belegd. Ook uitloop in engineering en/of prijsvorming kan leiden tot vertraging met een bottleneck in de productiestraat tot gevolg. Dit kan er vervolgens toe leiden dat deze stappen gelijktijdig voor meerdere NOK's lopen met druk op specifieke capaciteit bij zowel RWS als Opdrachtnemer. Expliciet wordt hierbij de beschikbaarheid van voldoende kostendeskundigen, uit RWS-kostenpool, genoemd die nodig is voor een vlot prijsvormingsproces. In combinatie met het feit dat sommige complexen niet gelijktijdig kunnen worden uitgevoerd hebben marktpartijen twijfels of het wel mogelijk is om voldoende "treintjes" en continuïteit in de "work load" te creëren. Voor de wijze waarop deze treintjes worden vormgegeven zijn verschillende ideeën: per onderdeel (monodisciplinair) of per complex (integraal). De markt verzoekt feitelijk om een richtinggevende maakbaarheidsplanning te verstrekken door RWS.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

Ten aanzien van de projectomvang wordt aangegeven dat deze groot is. De diversiteit in scope vraagt om een Opdrachtnemer met brede kennis en ervaring. Hiervoor is combinatievorming nodig en zowel bij de markt als RWS is dit een flinke capaciteitsvraag. Het niet verwerven van dit project wordt door meerdere partijen als een bedrijfsrisico gezien.

Tot slot wordt de lange looptijd van het project als aandachtspunt genoemd. Het gaat hierbij om de omgang met de technologische ontwikkelingen i.r.t. de behoefte om ontwerp oplossingen te standaardiseren. Standaardiseren kan mogelijk betekenen dat componenten zullen verouderen. Daarnaast wordt voor de selectie van de Opdrachtnemer een vergelijking gemaakt met het vinden van een geschikte (huwelijks)partner. Net als in een huwelijk zul je in dit project als partijen ups- en downs hebben, zullen partijen zich ontwikkelen en moeten anticiperen op (externe) ontwikkelingen waarbij er wederzijds vertrouwen nodig is dat best-for-project keuzes worden gemaakt. Een goede samenwerking, in alle fasen, wordt gezien als een essentiële factor om van dit project een succes te maken.

3.1.1 Scope

Marktpartijen hebben behoefte aan beter inzicht in hoe de werkzaamheden aan het natte areaal in Zuid-Nederland in de komende jaren in de markt worden gezet en hoe deze opdrachten zich tot elkaar verhouden (zie antwoord in paragraaf 2.3)

Daarnaast is er behoefte aan meer detailinzicht in de projectscope van de Vernieuwingsopgave MB2.0 en de verdeling in type werkzaamheden zowel naar discipline als de verhouding tussen Vernieuwingsopgave en MJO. Met deze informatie kunnen partijen een betere afweging maken over 'of' en zo ja 'hoe' ze willen gaan inschrijven (zie paragraaf 2.4.)

In dit kader is aan enkele tafels verduidelijkt dat de Vernieuwingsopgave MB2.0 zich richt op alles E&W&IA gerelateerd. Daar waar civiele werkzaamheden noodzakelijk zijn om op een veilige manier de sluis te laten opereren, behoren de civiele werkzaamheden tot de scope zodat een CE-markering kan worden afgegeven op de objecten. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het plaatsen van hekwerken indien deze nodig zijn voor het verkrijgen van CE-markering.

Marktpartijen kunnen zich vinden in de keuze om de bouwkundige scope op te nemen in de scope van de Vernieuwingsopgave MB2.0.

3.2 Contractarchitectuur met ROK en meerdere NOK's

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

3.2.1 Algemeen

Bij aanbesteding dienen de type NOK's te worden meegegeven zodat marktpartijen in detail een goed beeld kunnen vormen hoe de scope van Vernieuwingsopgave MB2.0 over de verschillende NOK's is verdeeld en hoe deze NOK's zich tot elkaar verhouden.

Datum
23 mei 2025

3.2.1.1 Driehoek RWS - Ingenieursbureau - Opdrachtnemer

In de huidige fase en gedurende de aanbesteding wordt RWS ondersteund door een ingenieursbureau in het kader van de onderzoeken, scopebepaling, systeemontwerp en het specificatieproces. Het is nog niet bekend tot welke moment het ingenieursbureau aangesloten blijft gedurende de raamovereenkomst.

3.2.2 NOK PM

Marktpartijen onderschrijven het belang van een goede onboardingsfase, waarbij 6 maanden niet als onnodig lang wordt ervaren. Partijen voorzien een programmteam voor de NOK PM (volledig IPM-team) en in de NOK's object een 'delivery team' met adviseurs. Er wordt geadviseerd om in de NOK-PM de overkoepelende architectuur op te nemen en object overstijgende werkzaamheden. Verder wordt de suggestie gedaan voor het toepassen van een gezamenlijke risico-pot (bonus/malus). RWS neemt deze suggestie mee in de verdere uitwerking.

3.2.2.1 Programmering van de Vernieuwingsopgave

In het project wordt met programmering bedoeld de volgorde van de objecten / complexen ('treintjes'). Partijen geven aan graag mee te willen denken over deze programmering. RWS geeft aan dat het meedenken over deze programmering (bijvoorbeeld consequenties/invloed van seizoensinvloeden) en komen tot een planning waarschijnlijk geen onderdeel zal worden van de BPKV omdat dit te hoge transactiekosten met zich mee zou brengen en marktpartijen dan de gehele opgave zouden moeten doorgronden. Mogelijk dat in het kader van de prijselementen wel uitgangspunten worden meegegeven om het gelijke speelveld te borgen. In de NOK PM zal de programmering mogelijk wel een onderwerp van gesprek zijn.

3.2.3 NOK Object

3.2.3.1 Algemeen

Gegeven de totale doorlooptijd van de Vernieuwingsopgave en het aantal complexen voorzien marktpartijen dat er zo'n 3 á 4 NOK's gelijktijdig zullen lopen. Hierdoor is er o.a. ook extra aandacht nodig voor kwaliteitsborging (vb. keuzes gemaakt in ene NOK moeten ook landen in andere NOK's).

3.2.3.2 Voorbereiding van de NOK

Het merendeel van de partijen wil actief bijdragen aan het vormgeven van de NOK Object en het bepalen van de scope hiervan (en hiermee dus ook de programmering van de opgave). Partijen voorzien dat het doorgronden van de risico's de nodige tijd en inspanning kost en verwachten dat de risico's per NOK Object kunnen verschillen en heel specifiek zijn. Een goede doorgronding leidt tot een beter beheerst ontwerp- en uitvoeringsproces.

3.2.3.3 Ontwerpscheiding tussen ontwerpfasen en realisatiefase

Partijen willen de doorgrondingsfase gebruiken om het detailniveau en de output van de ontwerpfasen te bepalen. Gezamenlijk kan het beste worden bepaald (1) welk detailniveau nodig is om een vaste prijs te kunnen bieden voor de realisatiefase en (2) hoe de risico's adequaat kunnen worden beheerst. Wellicht dat het detailniveau hierdoor per NOK en/of Typical verschilt.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

3.2.4 NOK Instandhouding (MJO)

Voor objecten waarvoor geen Vernieuwingsopgave van toepassing is, maar die naderhand wel moeten worden onderhouden, wordt geadviseerd om een instandhoudingsplan vast te stellen (in samenwerking markt-RWS) zodat de instandhoudingswerkzaamheden door de Opdrachtnemer goed kunnen worden ingeschat. Als aandachtspunt wordt meegegeven dat sommige onderdelen gedurende instandhouding weer moeten worden vervangen, hetgeen voor objecten die tot de scope van de Vernieuwingsopgave MB2.0 ook kan gelden.

3.2.5 Aanbesteding

3.2.5.1 Onderscheidend vermogen

De markt maakt zich bij de huidige opzet, waarbij geen integrale prijs voor het gehele werk (dus combinatie van ontwerp en uitvoering) wordt gevraagd maar wel voor de losse componenten (uurtarieven en eenheid/activiteitsprijzen), zorgen over de wijze waarop zij zich in de aanbesteding kunnen onderscheiden en adviseert de kwaliteitscomponent in de aanbesteding niet uit het oog te verliezen.

3.2.5.2 Opties voor kwalitatieve gunningscriteria

Er worden door de marktpartijen verschillende criteria, of aspecten binnen criteria, voorgesteld:

- Samenwerking: goede samenwerking is een belangrijk onderdeel voor succesvol project. Er wordt verschillende gedacht over het opnemen van een samenwerkingscomponent in de BPKV. MB2.0 heeft wel bijzondere kenmerken (lange looptijd, verschillende NOK's, treintje van uitvoeringsfase) die vragen om maatwerk qua samenwerking;
- PoC: aanpak om te komen tot succesvolle PoC;
- Een Visie op ontwerp- en uitvoeringsaanpak i.r.t. de specifieke kenmerken van de Vernieuwingsopgave MB2.0: lange looptijd, meerdere NOK's;
- Omgang met overdrachtsmomenten en in- en uitbedrijf nemen van complexen;
- Een financieel plan;
- Een casus toegespitst op een specifiek deel van de werkzaamheden. Dit kan één complex zijn (werkaanpak over alle fasen dus zowel ontwerp- als uitvoeringsfilosofie) of een specifiek thema (duurzaamheid, machineveiligheid, uitvoering, omgang met storingen, meenemen van LCC, systeemintegratie). Hierbij zijn een aantal aandachtspunten meegegeven: (1) het succes van een goede aanpak zit 'm ook in de interactie en samenwerking met Opdrachtgever. Dit is middels een casus minder goed te vangen, (2) zorg ervoor dat deze behapbaar blijft d.m.v. een compact informatiedossier en heldere kaders (doorlooptijd, mijlpalen, toegestane hinder e.d.).
- Het maximaal borgen/faciliteren van (1) lerend vermogen en/of (2) het continu verbeteren en zorgen voor meer efficiëntie gedurende de ROK.

3.3 Prijsvorming van de NOK's

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

3.3.1 Algemeen

Partijen benoemen bij alle prijscriteria het belang van eenduidige uitgangspunten en kaders zodat een gelijk speelveld wordt gecreëerd in de aanbesteding. Dit betekent dat het voor iedere inschrijver moet leiden tot hetzelfde eindproduct met hetzelfde kwaliteitsniveau zoals bijvoorbeeld: (1) het uitwerkingsniveau van het ontwerp, (2) het afprijzen van een uitgewerkte uitvoeringsactiviteit of (3) het wisselen van alle cilinders van een object via een voorgeschreven methode.

Datum
23 mei 2025

Een belangrijk voordeel van de voorlopige wijze van prijsvorming in de aanbesteding is dat hiermee al een deel van het werk overeengekomen kan worden voordat dit is gestart en kunnen discussies achteraf worden voorkomen.

3.3.1.1 Uurtarieven en indicatieve uren

Partijen uiten hun zorgen over het realiseren van kwaliteit en het maken van 'best-for-project' keuzes als RWS alleen een 'basis' uurtarief met bijbehorende fictieve hoeveelheden vraagt en de markt dus uitdaagt om hierop te concurreren. Alhoewel het voorschrijven van hoeveelheden (uren, materiaal, werkzaamheden) in beginsel positief wordt ervaren kan het wel strategisch inschrijven uitlokken, met name indien de fictieve hoeveelheden sterk afwijken van de hoeveelheden ingeschat door gegadigden. Door het afgeven van de indicatieve uren per NOK/fase/functiegroep wordt naar de markt een bepaalde verwachting gecreëerd over de uit te voeren werkzaamheden. Hierop zullen de inschrijvers zich gaan organiseren en voorbereiden om deze capaciteit te leveren. Het is een risico als de daadwerkelijke uren hier te veel van gaan afwijken, zowel als het er meer als minder worden. Partijen twijfelen hierbij of RWS een goede inschatting kan maken voor de uren. Het projectteam van RWS zal dit beschouwen in de uitwerking van de prijselementen en de aanpak van het prijsmechanisme.

Als er uurtarieven worden uitgevraagd dient helder te zijn waaruit dit tarief bestaat. Kortom wat zit er in een 'all-in-tarief'? In dit kader is ook aandacht nodig m.b.t. de omstandigheden waarin deze tarieven van toepassing zijn. In het bijzonder wordt bij de NOK-object genoemd om rekening te houden met bereikbaarheidstarieven en eventuele inefficiëntie door spreiding van inzet zowel geografisch als in tijd.

3.3.1.2 AKW&R

De AKW&R-percentages voorschrijven of onderdeel laten uitmaken van het prijsdeel van de inschrijving is niet ter sprake gekomen aan de tafels. Wel geven partijen aan dat ook onderaannemers moeten kunnen verdienen aan het project en dus ook hun eigen AKW&R zullen hanteren die in onderliggende prijzen zijn opgenomen.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

Hierbij wordt door partijen opgemerkt dat er verschil is tussen bedrijfsgebonden risico's (de "R" in AKW&R) en projectgebonden risico's. Voor die laatste is er een risicoreservering, en deze risico's worden in de doorgrondings- en ontwerpfase verder beheerst zodat dit percentage lager wordt in de definitieve prijs voor de uitvoeringsfase.

3.3.2 NOK PM

Alhoewel partijen geen alternatieven aandragen als prijselement voor de NOK PM anders dan het gebruik van uurtarieven zien ze hier wel een perverse prikkel in: met lage uurtarieven vergroot je je winkans maar wordt niet persé de best-for-project keuze gemaakt. In hoeverre in een later stadium een vaste prijs mogelijk is specifieke voor werkpakketten binnen de NOK PM, zoals RWS dit presenteert, hangt af van de omschrijving en scope van die werkpakketten.

3.3.3 NOK Object - Typicals

3.3.3.1 Doorgrondingsfase en ontwerpfase

Partijen zijn positief over het verrekenen van de doorgrondingsfase en ontwerpfase op basis van daadwerkelijke kosten. Wat betreft de mogelijkheid om de prijs voor de doorgrondingsfase en/of ontwerpfase vanaf de tweede of latere NOK's vast overeen te komen zijn de partijen verdeeld. Een vaste prijs wordt door een deel van de partijen afgeraden/niet reëel geacht vanwege: (1) het betreft unieke objecten waardoor ontwerp niet (volledig) dupliceerbaar is en je het nodige voorwerk moet doen om de volledige ontwerpinspanning goed in te schatten, (2) de staat van het areaal is bepalend voor de ontwerpinspanning, (3) er reële kans is op onvoorziene wijzigingen, (4) de aanpak benut niet de meerwaarde die ontstaat door gezamenlijk keuzes te maken en maximale klantwaarde te creëren (immers ON bewaakt eigen scope en bij aanvullende verzoeken direct meerwerk gesprekken i.p.v. focus op 'best-for-project').

Andere partijen zien wel mogelijkheden voor een vaste prijs vanaf de 2de (of latere NOK). Voorwaarde hierin is wel dat vooraf, in doorgrondingsfase, een goede inschatting is gemaakt van de variëteit tussen objecten en dat partijen beseffen dat dan nog niet alle risico's volledig in beeld zijn en dat Opdrachtnemer hiervoor een financiële reservering zal opnemen in zijn prijs. Voordeel hiervan is dat optimalisaties in engineering ook beter doorgevoerd kunnen worden. Tot slot wordt onderkent dat een vaste prijs een incentive creëert voor efficiency maar is het ook belangrijk dat er ook ruimte is voor onvoorziene omstandigheden, zoals bijvoorbeeld nieuwe inzichten op het gebied van asset management.

3.3.3.2 Typicals (activiteitenprijzen)

Tijdens de marktconsultatie is tenminste aan één tafel een concreet voorbeeld gegeven van een Typical.

Voorbeeld van een mogelijke Typical: de vervanging van een aandrijving van 6kW. Bij inschrijving dient een prijs te worden afgegeven voor deze Typical

(materiaal+materieel+inzet met een bepaalde uitvoeringsmethode) bij de bijhorende uitgangspunten en relevante eisen. Deze prijs dient dan als basis voor een specifiek complex in een NOK object waar deze Typical moet worden uitgevoerd. Uit de ontwerpfase volgt of de Typical 1 op 1 kan worden toegepast of dat één of meerdere uitgangspunten afwijken. Als dit het geval is kan dit leiden tot een prijsaanpassing voor dat complex/NOK object ten opzichte van de desbetreffende Typical.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

Werken met Typical's wordt door het merendeel van partijen als werkbaar gezien, mits hiervoor in de aanbesteding geen/beperkte ontwerpwerkzaamheden nodig zijn of dat objectafhankelijke aannames moeten worden gedaan. Vanuit het perspectief van 'onderscheidend vermogen' heeft het werken met één representatief object/complex de voorkeur. Partijen zien bij voornoemde opzet mogelijkheden om zich te kunnen onderscheiden op Typical's. Partijen benadrukken het belang van eenduidige uitgangspunten bij een Typical, deze zijn bepalend bij de prijs van een Typical. Ter illustratie: het vervangen van 4 cilinders tegelijk op één complex leidt tot een andere Typical prijs dan 4 cilinders op verschillende locaties die niet direct na elkaar worden vervangen (denk o.a. aan reiskosten en efficiënte inzet personeel en materieel). Dit betekent dus ook dat als één of meerdere uitgangspunten gaat wijzigen dit ook een (sterk) effect kan hebben op de prijs van deze Typical.

Als aandachtspunt wordt meegegeven hoe het lerend vermogen en schaalvoordeel kan worden meegenomen in de Typical prijs. Dit geldt ook voor externe factoren of technologische ontwikkelingen gedurende de looptijd van de ROK. En tot slot wordt aanbevolen dat activiteitenprijzen zwaarder zouden moeten meewegen in de aanbesteding dan de uurtarieven, zodat er een incentive is om onder de activiteitenprijzen slimme oplossingen te bieden die resulteren in minder benodigde uren.

3.3.4 NOK Instandhouding (MJO)

Partijen onderschrijven de uitdaging die RWS ziet in het meenemen van de prijs voor MJO in de aanbesteding. Een deel van de onderhoudskosten zijn nog niet te bepalen omdat de staat van het areaal en de uitvoeringswerkzaamheden nog moeten worden bepaald en omdat deze afhankelijk zijn van nog te maken (lifecycle) ontwerpkeuzes in de ontwerpfase binnen de NOK-object. Hierdoor is het volgens partijen beperkt mogelijk/zinvol om dit mee te nemen in de aanbesteding. Voor andere kostenbestanddelen (dagelijks onderhoud, storingsafhandeling) zien partijen wel mogelijkheden om dit mee te nemen in de aanbesteding.

Partijen raden aan om hierover in de aanbesteding (dialoogfase) in gesprek te gaan om te bepalen voor welke onderdelen in de aanbesteding al een prijs kan worden afgegeven, eventueel met bandbreedte, en welke in niet/minder geschikt zijn om uit te vragen omdat deze in sterke mate, of volledig, afhankelijk zijn van ontwerpkeuzes binnen NOK-object;

Als aandachtspunten wordt meegegeven: (1) Creëren van incentive voor markt om onderhoud goedkoper te maken gegeven de beoogde opzet met Typical-prijzen voor NOK-object, (2) de looptijd van de overeenkomst (15 jaar) i.r.t. de levensduur van IA/ICT componenten met kortere levensduur (bijv. 5 jaar) en (3) de gevraagde inspanning van de markt als hiervoor een prijselement in de aanbesteding wordt opgenomen.

Voor het prijselement worden diverse suggesties gedaan. Als eerste wordt genoemd het afgeven van een prijs voor een aantal realistische, maar fictieve, onderhoudsconcepten die relevante componenten bevatten die je in de definitieve prijsvorming van NOK Instandhouding kunt gebruiken. Ook wordt een prijselement voorgesteld dat is gericht op onderhoud per type object voor een aantal eenheden in een logische tijdsduur (vb. elektro/hydraulisch/mechanisch puntdeur/hefdeur etc.) evt. met factor voor bereikbaarheid. Tot slot ziet men ook een mogelijkheid om 1-2 complexen als casus te gebruiken om tot een begroting te komen maar dan wel met voorgeschreven onderhoudsregime. Dit kan alleen als de volledige huidige staat van deze complexen bekend is.

Eén van de partijen geeft aan dat het o.b.v. het VO mogelijk is om tot een voorlopige prijs voor MJO te komen. O.b.v. het DO/DO⁺ wat in de ontwerpfase wordt opgesteld kan gelijktijdig met de definitieve prijs voor de realisatiefase ook de definitieve prijs voor MJO kan worden afgegeven. Als de MJO-prijs pas na het DO wordt bepaald leidt dit tot tijdverlies.

Tot slot noemen partijen een aantal risico's i.r.t. een prijselement voor MJO. Allereerst werkt een verkeerde inschatting van inschrijver over jaarlijkse kosten zwaar door vanwege de lange looptijd. Als maatregel hiervoor moet RWS heldere uitgangspunten meegeven. Bij gebrek aan heldere uitgangspunten wint de inschrijver die het minste onderhoud uitvoert. Tot slot varieert de looptijd van MJO sterk tussen de complexen waardoor het op voorhand lastig is in te schatten wat over 10 jaar de meest kostenefficiënte aanpak is.

3.4 Overige onderwerpen

3.4.1 *Machineveiligheid*

Partijen reageren verdeeld op de beoogde rol en verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer i.h.k.v. machineveiligheid, fabrikantschap en CE-markering zoals beschreven in paragraaf 3.3.1 van het marktconsultatiedocument.

Meerdere partijen geven aan dat Opdrachtnemer deze verantwoordelijkheid op zich kan nemen en dat deze allocatie aansluit bij andere contracten. Het is wel nodig om hierover duidelijke (werk)afspraken te maken m.b.t. de leveren plannen en documentatie. Opdrachtnemer kan fabrikantschap op zich nemen indien alles binnen machinegrenzen wordt vervangen. Deze rol beperkt zich echter tot de te vervangen installaties waarvoor wij als fabrikant zullen optreden. In het kader van CE kan Opdrachtnemer voor deze installaties een CE-verklaring afgeven echter voor het gehele object blijft echter RWS verantwoordelijk en blijft RWS dan ook de aangewezen partij om voor het object de CE-verklaring af te geven.

Andere partijen zien hierin enkele beperkingen voortkomend uit het verschil tussen renovatie en nieuwbouw. Bij nieuwbouw kan Opdrachtnemer invloed uitoefenen op het ontwerp van de volledige machine. Bij renovatie ligt dit anders en kan Opdrachtnemer bijvoorbeeld niet alle onderdelen van het bewegingswerk onderzoeken. Hiervoor is destructief onderzoek nodig of volledige vervanging, wat mogelijk geen onderdeel is van de scope. Hierdoor kan Opdrachtnemer geen volledige verantwoordelijkheid nemen. Dit komt ook doordat RWS al verschillende keuzes gemaakt door afbakening machinegrenzen en risicobeoordeling. Daarnaast wordt aangegeven dat de verantwoordelijkheid bij de eigenaar van het object hoort te liggen omdat deze langer doorloopt dan het contract waardoor

aansprakelijkheidsrisico's niet kunnen worden gedragen door Opdrachtnemer en wijzigingen in het areaal niet meer door Opdrachtnemer kunnen worden beoordeeld. Tot slot wordt benoemd dat bestaande objecten nooit 100% aan CE kunnen gaan voldoen. Wel wordt aangegeven dat Opdrachtnemer het volledige proces rondom machineveiligheid en CE kan faciliteren inclusief het opzetten van het Technisch Dossier.

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

3.4.2 Overdrachtsmoment van IMO naar Vernieuwingsopgave

Het merendeel van partijen heeft de voorkeur om de overdracht per complex te organiseren. De belangrijkste overwegingen hierbij zijn: (1) voorkomen samenlooprisico's van meerdere opdrachtnemers die op één complex werken, (2) minder overdrachtsmomenten, (3) betere beheersing en inrichting van bouwplaats, (4) geen discussies over verantwoordelijkheden tussen aannemers.

Het voordeel van een overdracht per object is dat de Opdrachtnemer Vernieuwingsopgave niet wordt belast met de werkzaamheden aan het huidige areaal en dat er in dat geval niet twee opdrachtnemers een onderhoudsorganisatie operationeel moeten houden.

Tot slot wordt aangegeven dat het bij beide opties niet (kosten)efficiënt is als de onderhoudsopgave voor een Opdrachtnemer zeer beperkt is (één of enkele objecten/complexen).

Bijlage 1: Overzicht deelnemers

Rijkswaterstaat
Programma's, Projecten
en Onderhoud

Datum
23 mei 2025

Deelnemers marktconsultatiebijeenkomst 12 maart

Onderneming
ABB BV
Arcadis Nederland B.V.
Ballast Nedam Infra B.V.
BAM Infra BV
Batenburg Beenen B.V.
CimPro B.V.
Croonwolter&dros B.V.
Dura Vermeer Infra BV
Equans Infra & Energie B.V.
Griffid B.V.
Heijmans
Hollandia Services B.V.
ICT Netherlands B.V.
Kienia Industriële Automatisering B.V.
Mourik Infra B.V.
Soltegro B.V.
SPIE Nederland B.V.
SWARCO Nederland B.V.
Vialis B.V.
Yunex Traffic B.V.
Dura Vermeer Infra BV
Equans Infra & Energie B.V.
Griffid B.V.
Heijmans
Hollandia Services B.V.